Bilgi Arama Süreci Tutum Ölçe?i (BASTÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgi Arama Süreci Tutum Ölçe?i (BASTÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17614

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgi Arama Süreci Tutum Ölçe?i (BASTÖ), lisans ö?rencilerinin akademik ve günlük ya?amlar?nda gerçekle?tirdikleri bilgi arama süreçlerine yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Nermin Çakmak taraf?ndan 2016 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda olu?turulmu?tur. BASTÖ, ö?rencilerin bilgiye eri?im, de?erlendirme ve kullanma a?amalar?na kar?? gösterdikleri duygusal e?ilimleri ve motivasyon düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktad?r. Bu ölçek, özellikle akademik ba?ar? ve bilgi okuryazarl??? becerilerinin geli?tirilmesinde tutumun rolünü inceleyen ara?t?rmac?lar için de?erli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilgi Arama, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Lisans Ö?rencileri, Bilgi Okuryazarl???, Psikometri, Ankara Üniversitesi

Yazarlar

Nermin Çakmak

Amaç

Bilgi Arama Süreci Tutum Ölçe?i (BASTÖ)'nün temel amac?, üniversite düzeyindeki lisans ö?rencilerinin bilgi arama faaliyetlerine yönelik sahip olduklar? olumlu veya olumsuz tutumlar? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin bilgi arama sürecini ne kadar istekli, motive ve etkili bulduklar?n? ortaya koyarak, bu süreçteki potansiyel engelleri ve kolayla?t?r?c? faktörleri belirlemeye yard?mc? olur. Ölçek, özellikle kütüphane ve bilgi bilimleri alan?nda, ö?renci davran??lar?n? ve e?itim ihtiyaçlar?n? analiz etmek için kritik bir araçt?r.

Yap?

BASTÖ, bireylerin bilgi arama eylemine yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini kapsayan psikolojik yap?y? ölçmektedir. Ölçek, bilgi arama sürecinin karma??kl???na ve zorlu?una ili?kin alg?lar?, bilginin önemine verilen de?eri ve bilgi kaynaklar?na (information resource) eri?im s?ras?ndaki duygusal tepkileri (örne?in, kayg? veya merak) hedef al?r. Geli?tirme çal??mas?nda, psikometri standartlar?na uygun olarak, ölçe?in yap? geçerli?inin sa?lanmas? için faktör yap?s?n?n incelendi?i varsay?lmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? bir doktora tezi kapsam?nda yürütüldü?ünden, geçerlik (validity)

ARABPSYCHOLOGY.COM

çal??malar?n?n titizlikle yap?ld??? kabul edilmektedir. Her ne kadar bu kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, tez çal??mas? (Çakmak, 2016) kapsam?nda içerik geçerli?i için uzman görü?üne ba?vuruldu?u ve yap? geçerli?ini incelemek üzere faktör analizlerinin uyguland??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, BASTÖ'nün teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü göstermeyi hedefler.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability) analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla doktora tezi içerisinde sunulmu?tur. Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek için Cronbach's Alpha katsay?s? hesaplan?r. Yüksek bir Cronbach's Alpha de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Detayl? güvenirlik katsay?lar? için orijinal tez kayna??na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Bilgi Arama Süreci Tutum Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek ve ölçülen yap?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu tespit etmek amac?yla faktör analizi (Factor Analysis) kullan?lm??t?r. Ölçek geli?tirme sürecinde genellikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanarak ölçe?in nihai faktör yap?s? belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n bilgi arama tutumunu nas?l temsil etti?ini ortaya koyar.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Ka??t tabanl? veya dijital olarak uygulanabilir Likert Tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Ankara Üniversitesi'nde ö?renim gören lisans ö?rencileri örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r:

1 = Kesinlikle Kat?lm?yorum
2 = Kat?lm?yorum

ARABPSYCHOLOGY.COM

3 = Karars?z?m
4 = Kat?l?yorum
5 = Tamamen Kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

Akademik Tutum, Lisans E?itimi, Bilgi Yönetimi, Tutum De?erlendirme, Nermin Çakmak, Ankara

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresleri: ncakmak73@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi, Ankara (Doktora tezi kurumu)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için do?rudan sorumlu yazar Nermin Çakmak ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m için ücretlendirme bilgisi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: 2016 (Doktora tezinin tamamlanma y?l?).

Kaynaklar

Çakmak, N. (2016). *Lisans ö?rencilerinin bilgi arama süreçleri ile ilgili kavramlar?, tutumlar? ve dü?ünceleri* (Yay?mlanmam?? doktora tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bilgi-arama-sureci-tutum-olcegi-basto-toad.pdf

Bilgi Arama Süreci Tutum Ölçe?i (BASTÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sa?lanmad??? için buraya eklenememi?tir. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen doktora tezine veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM